

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 8C/135/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5813205476
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Štubniak
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2014:5813205476.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo samosudcom Mgr. Martinom Štubniakom v právnej veci žalobkyne: R. V., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. č. XX, právne zastúpenej JUDr. Šárka Sameliaková, advokátka, so sídlom Mútne 233, pracovisko Hviezdoslavova ul. 45, Námestovo, proti žalovanému: U. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. č. XXX, v konaní o určenie neplatnosti zmlúv a o určenie vlastníckeho práva, takto

rozhodol:

I. Súd návrh žalobkyne, ktorým žiadala určiť, že je jediným a výlučným vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území G., v obci G., v okrese Tvrdošín, zapísanej Okresným úradom Tvrdošín, katastrálny odbor, na liste vlastníctva č. XXXX ako pozemok C-KN parcela č. 664/6 zastavané plochy a nádvoria o výmere 484 m², z a m i e t a.

II. Žalovanému náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Podanou žalobou žiadala žalobkyňa určiť, že:

1. je jediným a výlučným vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území G., v obci G., v okrese Tvrdošín, zapísanej Okresným úradom Tvrdošín, katastrálny odbor, na LV č. XXXX ako pozemok C-KN parcela č. 664/6 zastavané plochy a nádvoria o výmere 484 m² (ďalej len „sporný pozemok“, resp. aj „pozemok“),
2. je neplatná kúpna zmluva uzatvorená dňa 29.01.1958 medzi Obcou Liesek ako predávajúcim a U. D. a jeho manželkou U. D. ako kupujúcimi,
3. je neplatná darovacia zmluva zo dňa 31.10.1991 registrovaná Štátnym notárstvom v Dolnom Kubíne pod č. RI 1215/91 uzatvorená medzi U. D. a jeho manželkou U. D. ako darcami a X. D. ako obdarovaným,
4. je neplatná kúpna zmluva, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený Správou katastra Tvrdošín rozhodnutím č. V 1036/2011 dňa 22.08.2011 uzavretá medzi X. D. ako predávajúcim a žalovaným U. E. ako kupujúcim.

Tunajší súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 21.10.2013 č.k. 8C/135/2013-89 tak, že zastavil konanie v časti o určenie vlastníckeho práva žalobkyne k spornému pozemku, vo zvyšku súd žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Pri zastavujúcom výroku vychádzal zo skutočnosti, že pokiaľ návrh žalobkyne podaný proti právnomu predchodcovi žalovaného o určenie vlastníckeho práva k tomu istému pozemku založený na rovnakých skutkových okolnostiach bol právoplatne zamietnutý v konaní Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 8C/3/1992, predstavuje to prekážku právoplatne rozsúdenej

veci. Zvyšok žaloby súd zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na žalobkyňou požadovanom určení.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Žiline ako súd odvolací uznesením zo dňa 31.07.2014 sp. zn. 6Co/76/2014 rozsudok tunajšieho súdu zo dňa 21.10.2013 vo výroku o zastavení konania ohľadne určenia vlastníckeho práva žalobkyne k spornému pozemku a vo výroku o trovách konania zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti zostal rozsudok nedotknutý. Odvolací súd uviedol, že prvostupňový súd vec nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru, že vzhľadom na právoplatne skončené konanie vo veci sp. zn. 8C/3/1992 sa v prejednávanej veci jedná o prekážku veci už rozsúdenej. Túto prekážku charakterizuje nielen totožnosť osôb predmetu konania, čo okresný súd správne posúdil, ale aj rovnakých skutkových okolností, na základe ktorých je nárok uplatnený. Oboznámiac sa s obsahom spisového materiálu sp. zn. 8C/3/1992 a so skutkovými okolnosťami, na základe ktorých žalobkyňa vyvodzovala svoje vlastnícke právo v prejednávanej veci možno konštatovať, že vlastníčkou sporného pozemku sa cíti nielen titulom vydržania, ale aj preto, že sa jedná o novovytvorenú nehnuteľnosť, ktorá vznikla po povodni v obci Liesek v 60. rokoch minulého storočia v dôsledku činnosti žalobkyne a jej manžela, s ktorými novými skutočnosťami sa okresný súd nevysporiadal.

Súd bol teda viazaný právnym názorom odvolacieho súdu v tom, že právoplatne skončené konanie Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 8C/3/1992 netvorí prekážku res iudicata (§ 159 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) pre toto konanie. Po vrátení veci odvolacím súdom tunajší súd zopakoval dokazovanie, ktoré doplnil o výsluch žalobkyne a zistil nasledovné:

Vychádzajúc z obsahu podanej žaloby sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva k pozemku ako časti zemského povrchu označeného ako C-KN parcela č. 664/6 zastavané plochy a nádvoria o výmere 484 m². V konaní Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 8C/3/1992 sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva k totožnej časti zemského povrchu - k pozemku označenému v tom čase ako EN parcela č. 664/6 zastavaná plocha o výmere 484 m². Totožnosť tejto parcely so súčasnou C-KN parcelou č. 664/6 zastavané plochy a nádvoria o výmere 484 m² je evidentná z kópie súčasnej katastrálnej mapy na č.l. 30 spisu, mapovej časti geometrického plánu č.l. 29 spisu ako aj z grafického plánu, ktorý je súčasťou znaleckého posudku vypracovaného znalcom Ing. Krnáčom v konaní sp. zn. 8C/3/1992 (č.l. 86 uvedeného spisu). Oproti pôvodnému konaniu sp. zn. 8C/3/1992 jediným rozdielom v tvrdených skutkových okolnostiach, na základe ktorých mala žalobkyňa nadobudnúť k predmetnému pozemku vlastnícke právo vydržaním bolo „nové“ tvrdenie, že mala navoziť s manželom v 60-tych rokoch po povodni časť sporného pozemku, ktorá bola odtrhnutá. Nakoľko súdu v danej situácii nebolo zrejmé, v čom sú tieto skutkové okolnosti rozdielne oproti pôvodnému konaniu sp. zn. 8C/3/1992, keď aj v pôvodnom konaní sa žalobkyňa vyjadrovala, že pozemok upravovali (výpoveď žalobkyne na pojednávaní dňa 09.04.1992, resp. vyjadrenia svedkov ohľadne povodne - U. D. a U. D. na pojednávaní dňa 28.05.1992, X. X., Z. F., U. T. na pojednávaní dňa 08.06.1993), súd vyzval žalobkyňu cestou jej právnej zástupkyne, aby písomne jasne a stručne uviedla akým spôsobom (vrátane právneho dôvodu) sporný pozemok nadobudla. Na výzvu súdu žalobkyňa uviedla to isté, čo už uviedla v podanej žalobe, ktorú odôvodňovala tým, že je vlastníčkou sporného pozemku vedeného v katastri nehnuteľností na žalovaného, pretože pozemok nadobudla od svojho otca U. L. v roku 1952 ústnym darovaním a odvtedy ho až do roku 1991 užívala pokojne a v dobrej viere, že jej skutočne patrí. Od roku 1960 pozemok užívala už len ako záhradu, nakoľko v tom čase došlo k zbúrianiu sýpky na ňom stojacej. V roku 1969 postihla obec Liesek povodeň, ktorá odtrhla väčšiu časť pozemku a ona spoločne s manželom koncom roku 1980 na sporný pozemok viackrát naviezli zeminu a stavebný odpad zo zbúraných domov, aby ho spevnili a upravili do pôvodných rozmerov. V dôsledku toho sa ako dobromyseľná držiteľka stala jeho vlastníčkou vydržaním podľa stredného Občianskeho zákonníka. Ona ani jej otec totiž nevedeli, že uznesením Okresného súdu v Trstenej sp. zn. Nc I 113/46 zo dňa 12.09.1947 ohľadne úpravy pozemkov pre stavebné účely bola pre Obec Liesek rezervovaná novovytvorená parcela č. 175 polohopisného plánu a nemali ani vedomosť, že Obec Liesek v 50.-tych rokoch odpredala právnym predchodcom žalovaného časť uvedenej parcely č. 175 zodpovedajúcej pozemku parc. č. 175/5 s výmerou 483 m², ktorý je časťou sporného pozemku, nakoľko právní predchodcovia žalovaného sa nikdy o pozemok nezaujímal, neužívali ho, ani sa k nemu nikdy nesprávali ako riadni hospodári. Uznesenie Okresného súdu v Trstenej zo dňa 12.09.1946 do súčasnosti nenadobudlo právoplatnosť, nebolo nikdy zapísané

do pozemkovej knihy ako to vyžadovalo v tom čase platné obyčajové právo a preto ani Obec Liesek sa nestala vlastníkom pozemku parc. č. 175. Kúpna zmluva zo dňa 29.01.1958, ktorou Obec Liesek odpredala U. D. a jeho manželke U. D. pozemok parc. č. 175/5 o výmere 483 m² vytvorený z pozemku parcelné č. 175 je preto neplatná nielen z dôvodu, že Obec Liesek nebola vlastníkom prevádzaného pozemku ale aj preto, že zmluva nebola registrovaná na štátnom notárstve podľa zákona o notárskych poplatkoch, hoci to bola podmienka platnosti kúpnej zmluvy podľa vtedy platných predpisov a tiež preto, že neobsahovala podstatné náležitosti podľa § 113 ods. 1 stredného Občianskeho zákonníka. Pretože manželka D. pozemok platne nenadobudli, je neplatnou aj darovacia zmluva zo dňa 31.10.1991 registrovaná Štátnym notárstvom v Dolnom Kubíne pod č. RI 1215/91, ktorou U. D. s manželkou darovali sporný pozemok ale už o výmere 484 m² X. D.. Žalovaný nadobudol vlastnícke právo k spornému pozemku od X. D. kúpnu zmluvou, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Tvrdošín pod č. V 1036/2011 dňa 22.08.2011, no predávajúci nebol vlastníkom pozemku v dôsledku neplatnosti darovacej zmluvy zo dňa 31.10.1991. Potom čo sa v roku 1991 dozvedela, že pozemok by mal vlastniť právny predchodca žalovaného, domáhala sa určenia vlastníckeho práva v konaniach Okresného súdu Dolný Kubín, no neúspešne.

Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 30.08.2013 potvrdil, že je v katastri nehnuteľností vedený ako vlastník sporného pozemku, ktorý nadobudol v súlade s § 133 Občianskeho zákonníka kúpnu zmluvou uzatvorenou dňa 19.07.2011 zavkladovanou dňa 22.08.2011 pod č. V 1036/2011 a odvtedy aj pozemok užíva. Pred kúpou pozemku ho predávajúci upozornil na skutočnosť, že pozemok bol predmetom súdnych konaní vedených na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 8C/3/1992 a sp. zn. 7C/1258/98, ktoré boli v čase prevodu právoplatne skončené a tiež mu umožnil nahliadnuť do spisového materiálu. Z právoplatného rozsudku zo dňa 24.10.1995 v konaní sp. zn. 8C/3/1992 z 24.10.1995 vyplýva, že súd zamietol návrh na určenie vlastníctva k pozemku parc. č. 664/6 zastavané plochy a nádvoria o výmere 484 m² v k.ú. Liesek. Rovnako z rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín zo dňa 27.03.2007 v konaní sp. zn. 7C/1258/98 vyplýva, že súd zamietol návrh na určenie neplatnosti zmlúv a konanie o určenie, že žalobkyňa je vlastníčkou sporného pozemku zastavil z dôvodu späťvzatia návrhu. Z týchto rozsudkov vyplýva, že žalobkyňa nepreukázala, že má akékoľvek právo k spornému pozemku a pretože ani v tejto podanej žalobe zo dňa 29.07.2013 o určenie neplatnosti zmlúv a určenie vlastníckeho práva nepredložila iné dôkazy, navrhol zamietnuť žalobu v celom rozsahu.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Dolný Kubín v konaní sp. zn. 8C/3/1992, konkrétne z rozsudku zo dňa 24.10.1995 vyplynulo, že návrh žalobkyne, ktorým sa domáhala určenia, že je vlastníčkou pozemku KN parcela č. 664/6 zastavaná plocha o výmere 484 m² nachádzajúceho sa v k.ú. Liesek (ktorý je podľa kópie súčasnej katastrálnej mapy, mapovej časti geometrického plánu č.l. 29 spisu a grafického plánu znalca Ing. Krnáča totožný s C-KN parcelou č. 664/6 zastavané plochy a nádvoria o výmere 484 m²) bol zamietnutý. V uvedenom konaní vedenom voči X. D. ako žalovanému a súčasne právnenému predchodcovi žalovaného v tomto konaní, žalobkyňa rovnako tvrdila, že je vlastníčkou pozemku z dôvodu, že jej ho odovzdal do daru otec U. L. ústnym vyhlásením v roku 1952 a ako oprávnená držiteľka sa stala jeho vlastníčkou vydržaním, pričom o užívaní pozemku malo svedčiť aj to, že pozemok po povodni upravovala. Z rozsudku je zrejmé, že návrh žalobkyne bol ohľadne tohto určenia zamietnutý po vykonaní dokazovania, pretože žalobkyňa nepreukázala splnenie všetkých podmienok na nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním k parcele č. 664/6 či už podľa stredného Občianskeho zákonníka alebo podľa Občianskeho zákona č. 40/1964 Z.z., nakoľko žalobkyňa nepreukázala, že túto parcelu užívala ako svoju nerušene a dobromyseľne. V odôvodnení rozsudku je konštatované, že plocha totožná s parcelou č. 664/6 o výmere 484 m² slúžila ako verejné priestranstvo, resp. smetisko a to najmä v súvislosti s povodňou, ktorá toto miesto v minulosti postihla. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 11.03.1996 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 13.08.1997, kedy ako vyplýva z odôvodnenia potvrdzujúceho rozsudku, v odvolaní žalobkyňa uznala, že nespĺnila zákonné podmienky pre deklarovanie vlastníckeho práva vydržaním k celej nehnuteľnosti parcelné č. 664/6 ale len k jej časti o výmere 75 m² zodpovedajúcej výmere pôvodnej pk parcely č. 732.

Vykonaným dokazovaním súd nemal preukázané, že by sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva z titulu vydržania (v súčasnosti upraveného v § 134 Občianskeho zákonníka, predtým v § 115 a nasl. Stredného Občianskeho zákonníka (zákon č. 141/1950 Sb.)) k inej časti zemského povrchu, teda k inému pozemku (ako nehnuteľnej veci podľa § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka) než to bolo

v pôvodnom konaní sp. z. 8C/3/1992. Nebolo preukázané, že išlo o novovytvorený pozemok, ktorý vznikol po povodni v dôsledku činnosti žalobkyne a jej manžela. Pozemok ako vec v právnom zmysle slova predstavujúcu časť zemskeho povrchu nemožno podľa názoru súdu vytvoriť - zemský povrch je totiž limitovaný svojim rozsahom. Možno síce určitým spôsobom zmeniť hranice pozemku (napríklad scudzením jeho časti), ktoré ho znázorňujú v príslušných mapových podkladoch ako konkrétnu parcelu, avšak pozemok nemôže vzniknúť ako nová vec v dôsledku terénnych úprav. Preto pokiaľ žalobkyňa v konaní tvrdila, že na sporný pozemok navozili s manželom v minulosti určitý materiál, takýmto spôsobom nemohla ani teoreticky nadobudnúť vlastnícke právo, pretože podľa § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vlastníctvo vecí možno nadobudnúť kúpnu, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom. V konečnom dôsledku sama žalobkyňa uvádzala, že sa jednalo o návoz po povodni odtrhnutej časti pozemku do jeho pôvodných rozmerov, čo môže svedčiť iba o užívaní tejto časti zemskeho povrchu označeného ako C-KN parc. č. 664/6, ktoré užívanie však už v pôvodnom konaní žalobkyňa nepreukázala. Rešpektujúc potom ust. § 135 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku súd vychádzal z právoplatne skončeného konania sp. zn. 8C/3/1992, v ktorom bolo preukázané, že nedošlo k vydržaniu sporného pozemku žalobkyňou. Pokiaľ všetky okolnosti oproti pôvodnému konaniu boli rovnaké, bolo by v absolútnom rozpore s materiálnou stránkou právoplatnosti súdneho rozhodnutia (§ 159 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) v konaní nasledujúcom po takmer dvadsiatich rokoch opätovne skúmať tie isté tvrdené okolnosti, na základe ktorých mala žalobkyňa nadobudnúť vlastnícke právo k spornému pozemku vydržaním. Preto súd nevykonával ďalšie žalobkyňou navrhované dôkazy (výpovede svedkov) ohľadne užívania sporného pozemku v minulosti. Žalobkyňa bezprostredne po skončení pôvodného konania mohla využiť mimoriadne opravné prostriedky, pokiaľ nebola spokojná s výsledkom konania sp. zn. 8C/3/1992. Súd preto žalobu zamietol tak ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku vzhľadom na úspech žalovaného. Nakoľko žalovaný náhradu trov konania nepožadoval, súd vyslovil, že sa mu náhrada trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, písomne vo vyhotovení trojmo na tunajší súd.

V odvolaní musí byť uvedené, kto ho robí, ktorému súdu je určené, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup okresného súdu považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis. Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy,
- d) súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam na základe vykonaných dôkazov,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a - sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p., odvolateľ bez svojej viny nemohol predložiť alebo označiť dôkazy do rozhodnutia súdu prvého stupňa),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný rozsudok, môže oprávnený podať návrh na exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok, v znení neskorších predpisov.